

Lesmateriaal van het Nationaal Comité 4 en 5 mei

‘Spreekende Beelden 2010’ Lesbrief

Inleiding

Op de website www.4en5mei.nl en op de dvd vertellen verschillende oorlogsgetroffenen en nabestaanden hun verhaal over de Tweede Wereldoorlog. De verhalen worden verbonden aan een van de vele oorlogsmonumenten.

Gebruik in de les

U kunt deze filmpjes op verschillende manieren inzetten in de klas. De verhalen lenen zich goed voor een opdracht of een discussie.

Bij de verhalen zijn kijkvragen gemaakt en een verwerkingsopdracht. De kijkvragen (4 per verhaal) kunt u van tevoren aan de leerlingen opgeven, zodat ze gericht naar het interview kijken. U kunt er ook voor kiezen om de kijkvragen te gebruiken om het interview na het kijken klassikaal te bespreken. De antwoorden op de kijkvragen zijn bijgevoegd.

De verwerkingsopdracht is voor alle geïnterviewden hetzelfde. U kunt de leerlingen laten beslissen over welk interview ze de verwerkingsopdracht maken. U kunt ook zelf besluiten wie het onderwerp van de verwerkingsopdracht wordt, bijvoorbeeld als u één of twee verhalen laat zien.

Het wordt niet aanbevolen om alle verhalen achter elkaar te laten zien. De verhalen zijn erg indrukwekkend. De interviews staan los van elkaar en zijn allemaal apart te bekijken.

Lesmateriaal van het Nationaal Comité 4 en 5 mei

Inhoud

De getuigenverhalen gaan over verschillende gebeurtenissen in de oorlog en worden verbonden met verschillende oorlogsmonumenten. De insteek van de verhalen is dan ook verschillend. Hieronder volgen kort de onderwerpen van de verhalen, de monumenten waarbij het verhaal hoort en de namen van de geïnterviewden.

1 Oorlogsmonument in Griendtsveen

Piet van Mullekom vertelt over zijn **twee evacuaties**; een keer aan het begin en een keer aan het einde van de oorlog.

Bij het oorlogsmonument in Griendtsveen

2 Monument Birma-Siam Spoorweg

Felix Bakker zat bij de mariniers in Nederlands-Indië. Hij werd als **krijgsgevangene in Thailand** te werk gesteld.

Bij het monument Birma-Siam Spoorweg in Arnhem

3 Monument De Oversteek

Ben Bouman vertelt over zijn persoonlijke ervaringen tijdens de **operatie Market Garden**, waar hij als assistent van de geallieerde troepen optrad.

Bij De Oversteek in Lent

4 Georgische begraafplaats 'Loladse'

Theo Witte en Imme Dros vertellen over de **opstand van de Georgische krijgsgevangenen op Texel**, aan het eind van de oorlog.

Bij de Georgische begraafplaats 'Loladse' in Oudeschild, Texel

5 Monumentenreeks Sporen die bleven

Jo Pouls is **dwangarbeider** geweest in een brandstoffabriek. De vader van Tinie Derks ook.

Bij de monumentenreeks Sporen die bleven in Noord- en Midden-Limburg

6 Monument voor Hanna van der Voort

John Blom ontsnapte aan een **kindertransport** en moest **onderduiken** op verschillende adressen.

Bij het monument voor Hanna van der Voort in Tienray

Lesmateriaal van het Nationaal Comité 4 en 5 mei

Kijkvragen bij de verschillende verhalen

1 Twee evacuaties

- 1 Aan het begin van de oorlog moest Piet van Mullekom zijn huis uit. Waarom vond hij dat moeilijk?
- 2 Waarom werd het huis van Piet van Mullekom gebombardeerd?
- 3 In de herfst van 1944 moest de familie van Mullekom weer hun huis uit. Wie vochten er toen tegen elkaar?
- 4 Hoe heeft de familie van Mullekom hun dak hersteld eind 1944?

2 Krijgsgevangene in Thailand

- 1 Waar was de spoorweg die dhr. Bakker moest bouwen?
- 2 Waarom kregen de krijgsgevangenen gaten in hun voeten?
- 3 Wat moest dhr. Bakker 's nachts op de brug doen?
- 4 Waarom was Albert zo boos?

3 Operatie Market Garden

- 1 Waarom kon dhr. Bouman zonder problemen onderduiken?
- 2 Waar wilde dhr. Bouman heen toen hij de vijf Duitsers op zolder vond?
- 3 Wat gingen de mannen en de bootjes doen?
- 4 Wat moest dhr. Bouman doen na de beschieting van de brug?

4 Opstand van de Georgische krijgsgevangenen op Texel

- 1 Waarom konden de Georgiërs niet meer terug naar huis?
- 2 Wat wilde de Georgiërs doen op Texel?
- 3 Was de actie van de Georgiërs succesvol?
- 4 Waarom huilde de vader van Imme Dros?

5 Dwangarbeider

- 1 Waar verstopte de vader van Tinie Derks zich?
- 2 Hoe kwam dhr. Poult aan eten onderweg?
- 3 Wat deden de achterblijvers?
- 4 Hoe is dhr. Poult weer thuis gekomen?

6 Kindertransport en onderduiken

- 1 John Blom werd niet gedeporteerd. Waarom niet?
- 2 Wat organiseerde Hanna van der Voort samen met Nico?
- 3 Waar woonde John toen hij weg moest van de boerderij?
- 4 Wat dacht John Blom over zijn familie?

Lesmateriaal van het Nationaal Comité 4 en 5 mei

Antwoorden op de kijkvragen

1 Twee evacuaties

- 1 Omdat ze hun koeien, schapen en kippen achter moesten laten.
- 2 Omdat de bommenwerper achterna gezeten werd. Het huis was dus geen bewust doelwit, maar de bommenwerper moest gewicht kwijt om sneller te kunnen vliegen.
- 3 De Engelsen en Amerikanen tegen de Duitsers.
- 4 Met de pannen van het dak van het kippenhok.

2 Krijgsgevangene in Thailand

- 1 In Thailand.
- 2 Omdat er steensplinters in de modder lagen en ze geen schoenen hadden.
- 3 Alle spullen uit de ene trein naar de andere trein vervoeren, en de gewonden weer terug.
- 4 Omdat hij een gewonde in het water moest gooien.

3 Operatie Market Garden

- 1 Omdat zijn vader de burgemeester had bedreigd.
- 2 Naar Truusje.
- 3 De brug van de andere kant aanvallen.
- 4 Tegen de Duitsers zeggen dat ze zich moesten overgeven.

4 Opstand van de Georgische krijgsgevangenen op Texel

- 1 Omdat ze zich hadden overgegeven; dat was hoogverraad.
- 2 Een opstand tegen de Duitsers.
- 3 Nee, er kwam paniek en er kwamen meer Duitse troepen.
- 4 Omdat een vriend van hem was gefusilleerd.

5 Dwangarbeider

- 1 In de verwarmingsketel van de kerk.
- 2 Hij zocht naar bijvoorbeeld suikerbieten op het land.
- 3 Bidden, heel veel bidden.
- 4 Lopend.

6 Kindertransport en onderduiken

- 1 Omdat hij op tijd kon ontsnappen.
- 2 Onderduikadressen voor Joodse kinderen.
- 3 In een hutje op het land.
- 4 "Ik zie ze nooit meer terug."

